

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței nr. 65 a Tribunalului Militar al Diviziei nr. 35 de instruire a pușcașilor din 23 octombrie 1944, în cauza penală privindu-i pe

Lefter Mitrofan xxxxxx, născut în anul xxx, la momentul condamnării – locuitor al xxx, r-nul xxxxx;

Panfil Anufrii xxxx, născut în anul xxxx, la momentul condamnării – locuitor al s. xxxxxxxxxxxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința nr. 65 a Tribunalului Militar a Diviziei nr. 35 de instruire a pușcașilor din 23 octombrie 1944:

- Lefter Mitrofan xxxxxx a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale;

- Panfil Anufrii xxxxxxxx a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU la 6 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale.

Prin aceeași sentință Grițco Denis a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate, în privința căruia hotărârea judecătorească nu se contestă cu recurs în anulare.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Lefter Mitrofan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că din intenții ostile față de puterea sovietică, în timpul efectuării serviciului militar în cadrul Armatei sovietice în unitatea militară de instruire a pușcașilor nr.26, începând cu luna iunie 1944 și până la data reținerii - 29 august 1944, sistematic, împreună cu Panfil Anufrii au făcut agitație antisovietică printre soldați, a calomniat puterea sovietică, viața din colhoz, a discreditat capacitatea de apărare și victorie a Armatei sovietice, a lăudat calitatea vieții în România și serviciul soldaților din armata română în comparație cu condițiile grele de serviciu și hrana proastă a soldaților sovietici. Fiind conducătorul acestui grup, l-a determinat pe Panfil Anufrii să atragă de partea lor

alți soldați, urmând scopul să comită dezertarea în grup și să trădeze patria, adică a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 54-10 alin. (2) din Codul penal al RSSU.

Inculpatul Panfil Anufrii, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în timpul efectuării serviciului militar în cadrul Armatei sovietice în unitatea militară de instruire a pușcașilor nr.26, nedorind să slujească, începând cu luna iunie 1944 și până la data reținerii 29 august 1944, sistematic, împreună cu Lefter Mitrofan, au făcut agitație antisovietică printre soldați, a calomniat puterea sovietică, viața din colhoz, a discreditat capacitatea de apărare și victorie a Armatei sovietice, a lăudat calitatea vieții în România și serviciul soldaților din armata română în comparație cu condițiile grele de serviciu și hrana proastă a soldaților sovietici. Fiind determinat de Lefter Mitrofan, a încercat să-i atragă de partea lor pe soldații Graur și Gologurschii, urmărind scopul să comită dezertarea în grup și să trădeze patria, adică a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.54-10 alin. (2) din Codul penal al RSSU.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 6 pct. 44), 453 alin. (1) Cod de procedură penală și solicită admiterea recursului în anulare, casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală, cu reabilitarea lor.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că hotărârea atacată este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, întrucât a fost încălcat dreptul inculpaților la apărare, or cauza penală a fost examinată în lipsa apărătorului, a cărui participare era obligatorie.

De asemenea, invocă că probele administrate nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU – or în cadrul examinării cauzei penale nu a fost dovedit că aceștia au prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS.

La fel, indică că sentința de condamnare a fost pronunțată fără a ține cont de declarațiile acestora precum și de declarațiile martorilor.

Totodată, acesta indică că conform art. 3 al Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, din aceste motive consideră că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpații Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, ”*în baza deciziilor organelor judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, «dvoiki», «troiki», «consfătuiri speciale», alte organe cu funcții analoage) pentru răspîndirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orînduirea sovietică de stat și obștească”.*

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii au fost condamnați prin sentința nr. 65 a Tribunalului Militar al Diviziei nr. 35 de instruire a pușcașilor din 23 octombrie 1944, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pentru răspîndirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orînduirea sovietică de stat și obștească.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv

că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Lefter Mitrofan și Panfil Anufrii.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează parțial sentința nr. 65 a Tribunalului Militar al Diviziei nr. 35 de instruire a pușcașilor din 23 octombrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Lefter Mitrofan xxxxx** și **Panfil Anufrii xxxxx** în baza învinuirii pe art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lor la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În rest, se mențin prevederile hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **12 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion